

Professor Tiina Talvik 75

21. aprillil 2013 tähistas TÜ emeriit-professor Tiina Talvik oma 75. sünnipäeva. Juubilar lõpetas Tartu ülikooli arstiteaduskonna 1962. aastal. Juba stuudiumi ajal vaimustus T. Talvik neuroloogiast ja valmistus saama neuroloogiks – ta juhtis üliõpilaste neuroloogiaringi, tegi teaduslikku uurimistööd ja töötas õena närvikliinikus. Tema esimeseks töökohaks pidi suunamiskomisjoni otsusel saama Põlva, kuid Tartu lastehaigla tookordse juhataja dr Haldja Kääri ja dotsent Leida Kerese eestvedamisel n-õ võideldi ta alustuseks Tartusse lastearsti kohale, et temast hiljem koolitada lasteneuroloog. Ametlikult sai T. Talvikust lasteneuroloog 1964. aastal, kuid vahepealsed aastad olid andnud talle mitmepalgelise töökoostemuse pediaatrina arstijaoskonnas, koolis ja lasteaias.

1965. aastal tekkis juubilaril sügavam huvi geneetika vastu ning 1968. aastal sai ta äsja avatud Tartu Vabariikliku Kliinilise Haigla meditsiinigeneetika kabineti esimeseks juhatajaks ja algul ka ainsaks konsultandiks. Sellest tööst sai alguse nüüdisaegne geneetiline nõustamine Eestis. Koos kolleegide Avo-Valdur Mikelsaare ja Mari Sitskaga pandi alus ka meditsiinigeneetika teadustööle. Tema 1973. aastal kaitstud meditsiinikandidaadi-väitekirja vaimuselt alarenenud laste tsütogeneetilise uurimise teemal oli esimene omataoline kogu Nõukogude Liidus ning leidis ohtrat tsiteerimist. Töös väljatöötatud kriteeriume (kolme või enama mikroanomaalia esinemine erinevatel kehaosadel jt) kasutatakse näidustusena patsiendi geneetiliseks uurimiseks praeguseni. Juubilaril panust Eesti geneetika arengusse tunnustas Eesti Inimesegeneetika Ühing 2010. aastal auhinnaga „Elutöö geneetikuna“.

Doktoritöö „Hypoxic-ischemic brain damage in neonates (clinical, biochemical and brain computed tomographical investigation)” kaitses T. Talvik 1992. aastal. Selles töös eristas ta vastsündinuperioodi hüpoksilis-isheemilise ajukahjustuse kui ainsa laste tserebraalparalüüsi kujunemise etioloogilise teguri. See arusaam osutus eesrindlikuks mõtteviisiks, mis alles viimastel aastatel leidnud rahvusvahelise tunnustamise. 1992. aastal valiti T. Talvik TÜ pediaatriaprofessoriks.

Juubilaril otsesel ja kaudsel juhendamisel on väitekirja kaitsnud arvukalt teadusdoktoreid nii lasteneuroloogias kui ka teistel pediaatria alaaladel. Oma lõputu energia ja motiveerimissooviga on ta mõjutanud kõikide TÜ lastekliinikusse sattunud erinevate erialade doktorantide teadustegevust.

Prof T. Talvikul on olnud hindamatu mõju lasteneuroloogia arengule kogu Baltikumis. Tema initsiatiivil loodi 1990. aastal Balti Lasteneuroloogide Assotsiatsioon ning ta oli selle esimene ja pikaajaline president. Ta organiseeris arvukalt rahvusvahelisi koolitusi ja konverentse ning viis sõna otseses mõttes käekõrval Balti lasteneuroloogia rahvusvahelisele tasemele.

Juubilar on isiklikult avaldanud üle 70 teadusartikli, tema tegevust teaduspõllul on korduvalt ära märgitud nii riigi teadustöö ja elutöö preemia kui ka TÜ Kliinikumi preemiatega. 2004. aastal autasustati juubilaril Eesti Punase Risti I klassi teenetemärgiga. Tänu prof T. Talviku väsimatule lobitööle on lasteneuroloogia lõpuks ka Eestis tunnustatud iseseisva meditsiinierialana.

Last but not least: juubilaril on jätkunud energiat olla nii armastav abikaasa kui ka hea ema, keda on tunnustatud aasta ema tiitliga 1999. aastal. Tütred Katrin Gross-Paju ja Inga Talvik on mõlemad doktorikraadiga rahvusvaheliselt tunnustatud spetsialistid, kes perekonna traditsioone ja põhimõtteid Eesti meditsiinis väärilikalt jätkavad. Talvikute kodu on alati olnud avatud ja ilma ülimalt maitsva kõhutäieta pole seal keegi kunagi lahkunud. Ja alati on jäänud saladuseks, millal ta seda kõike teha jõudis.

Soovime juubilarile eelkõige head tervist, et meil ikka oleks keegi, kes ütleks: „Viimases selleteemalises artiklis väideti, et ...“

Tallinna Lastehaigla kolleegide nimel
Valentin Sander
Tartu lastekliiniku kolleegide nimel
Eve Õiglane-Šlik